

არა აქვს, არამედ ეს ამბავი შესწავლის მოთხოვნის კარგად მოხდის და მოსახლეს სასიამოვნო სწავლას დასთავსებს.

საფრანგეთი და რუსეთი, დარწმუნებული ვარაუდით მთავარი მხარეა, რომელიც სწავლას კარგად მოხდის და მოსახლეს სასიამოვნო სწავლას დასთავსებს.

რუსეთი

რუსეთის იმ ადგილებში, სადაც ცუდი მოსავლი იყო და ხალხი გაუფრთხილებელი სიმინდის იკვებებოდა, რაღაც ახალი სატიკავი გაჩნდა. ამ სატიკავს „ზღაღაგას“, ანუ სიმინდის ადამურფობას უწოდებენ. ჯერ სურავინი გამოიჩინა კაცს, ხელფხვზედ ქრტილი სძვრება და კანი უსკდება, ერთიდან სამ-ოთხ წლამდე ესეი ავადყოფილ, თანდათან სუსტდება და ბოლოს ქუეზულ იწვება. ეს ავადყოფილი იტალიის და რუმინის იმ ადგილებში ყოფილა, სადაც ხალხი სიმინდით იკვებებოდა; შერეულად მოსულა ბესარაბიაში და დნესტრის მარცხენა ნაპირს, ტირასპოლის მაზრაში, სადაც 3000 კაცია ავად იმ სენით.

სპეციის გუბერნიაში, ოსტროვსკის მაზრაში, სოფელ ტრუმოლოვში, ერთს მიყრუებულ, რკინის გზას დაშორებულ და სწავლა-განათლებას მოკლებულ ადგილს საყურადღებო ამბავი მოხდა: სახელმწიფო

გარნიში ვინ საზოგადოება, რა საზოგადოებამ მართალია, საზოგადოებისათვის სატიკავია გახეობი, მაგრამ ამით რამ? ღანა პური-ი არ ირის საჭირო, მაგრამ განა მხენელ-მთესველი თავის ვალდებულებას ახდენს? ეს იქნება ახალი საფინანსო პოლიტიკა იყოს თი. მაჩაბლისა, ვე თითი იმან უწყობდეს და მისმა მომავლინებელმა. თი. მაჩაბელი ბრძანებს, მე თანახმა არ ვიყავი, რომ ჩემის გავლენის ვალი საზოგადოებამ გადახადოსო. ქება და დიდება! უფროა ქება და დიდება გუთნებოდა, რომ ამ უარისათვის ის სახელი და მიზეზი მოეყვანა, რომელიც მოსალოდნელი კუედალადგებულ და თავის ირისთვის არმკვლავ კაცისაგან. იგი იმის-კი არ ამბობს, რომ ჩემის ვალის გადახდაში საზოგადოება რა შეუშლია. ამას მართებულადა და გულ-მართლად გასანიჭავ საქმისა მოითხოვდა. იგი მართალი იმას შეჰქმნებია, რომ აქედამ არა გამოვარა, რადგანაც მგლის თავზედ სახარების კითხვა ამართო. იგი ამბობს:

„მე რაჟი ჩემის საზოგადოების გულ-გრობობის ამბავი ვიცი (აჟი მოგახსენებო) გამოცხადებ, — გამოვი მაგ საგანზედ ღაპარაკი ნუ იწებებ-მეთქიო.“

მახასიაღებ, ჩემის საზოგადოების გულ-სტელობა რომ სკრინდობა, ხომ ცხვირ-ზევით არ აიცილება მისის ვალდების გადახდას საზოგადოების ჭირ და ორივე ხელით დადებულქობდა საზოგადოებას, ჩემს ვალდებულებას უპირისუფლო. ამ სახით სჩანს, რომ თი. მაჩაბელს უსამართლობა-დკი არ მიუჩნევია თავისი ბარგი და ქირი საზოგადოებას აპკილოს, რუსები რომ იტყვიან *здорово живеше* — იყ, და მართალი იმითა უთქვამს უარი, რომ ჩემი საზოგადოება გულ-გრი-

ქონებათა სამინისტროს ნება-რთვით, დაარსდა რუსეთის მეფუტყრეთა საზოგადოების განყოფილება. წევრად ჩაუწერა 54 კაცი, რომელთა შორის 34 გლეხი. მართალია, საწევრო ფული დიდი არ არის, სულ ორი მანეთია წელიწადში, მაგრამ გლეხისთვის ესეც მიტად დიდია. სჩანს, მტიკედ შეუფრთხილ მეფუტყრობის სარგებლობა, რომ ერთ თვეში შედგომიან ამ საქმეს. პირველად ერთს მებატონეთაგან ჰქონია იქ სამაგალითო საფუტყრე. გლეხის თკლ-სურს ადევნებდნენ და რომ ნახეს, ეს საქმე სახეირა, თვითონაც იმის მინაგავრო საფუტყრეში გაიმართლეს. საქმე თან-და-თან ვადალდა და ბოლოს სოფელმა ისე მიიქცია ყურადღება, რომ საჭიროდ დაინახეს მეფუტყრეთა საზოგადოების განყოფილების დაარსება. რა სოფელშია-კი მეფუტყრეთა მისდევნენ, იქ თურმე დარბიი ხალხი ცოცხა. მართალია, ერთმაზად ვადალდებდა ამ გზით არ შეიძლება, მაგრამ ფუტყარი გოგონს უშაგარეს ხარჯს მაინც ისტუმრებს. შორამაც დიდი არ უნდა და ხარჯი ხომ სალაპარაკოდ არა ღირს.

ზღაში დაღუბულ სამხედრო გემის „რუსალკის“ უფროსის დედა გელისაზად ანდრას ასული იენიში, 75 წლის მოხუცი, გარდაიცვალა გლეხისაგან. შვილის ამხვს უმაღლედნენ თურმე მოხუცს, მაგრამ როგორცა უყური მოჰქარა და მაშინადვე სული აღიდა.

ლოა და მექვეყნისათვის წამებულს, არ მომხდებოდა. ერთი ვიკითხოთ: ან რად უნდა ყოფილიყო ჩემი საზოგადოება გულ-სტეული თი. მაჩაბლის ვალდებისათვის?

თუ მართალი სხენებულა თი. მაჩაბლის მიერ კრებულმა ისე დაყენეს საქმე, როგორც ეს ქვეყნისათვის წამებული ვიკითხოთ მოგვიხარბოს, აქ მართალია რიდას და თავაზიანობის იძულება უნდა ვივლოდსმით. აქვარა თი. მაჩაბელი, რომელიც თუშეცა თავისისევე უთავრობით და უნდავიწივით ჩავარდა გვიკრებამში, მაინც ასე თუ ისე შესარადლებელი იყო. რა თქმა უნდა, ეს ამბავი მის ამხანაგთა შორის გამოიწვევა და შეწყვიტის სურვილს და, რომ ეს შემეწვობა თი. მაჩაბელს არ ეთაკონა, საზოგადოების სახელით აკურთხეს კრებულს. ვამწვევებლემში ვალების შესახებ ვერაფერს ვერ ვივლოდსმით და არც საგულისხმობა. სხვა ყოველი ულოდობელი, უსამართლობა და ღირს კანდიერება იქნებოდა ამ კერძო კრებულის მხრით საზოგადოების წინაშე, რომელიც სულაც არ იტყვევებდებოდა ამისთანა კრებო-კაცების ვადაწყვეტილებას და რომელსაც ამ შემთხვევაში არავისთვის მიწოდებია ჩემის სახელით მსაჯეუთ და ღალატარაკითა. ან თვით იმ კრებულში დამსწრენი რად იკადრებდნენ ამისთანა სჯავს და ღალატარაკ საზოგადოების სახელითა მისდა დაუკითხავად.

თი. მაჩაბელი არა ემარბოს საზოგადოების ჯიბიდან ისტუმროს თავისი ვალდები. იგი არ უარობს სხვა ცხელკე კაცს მოვალედ ვაგზადოს და საკუთარი შემოსავლით მას მართავს ხოლმე. იგი ამბობს:

„აქ საჭიროა ერთი ვაგვიმოგვა გვიგისენით. არაჟი თუ არავის „ღრობებს“ ვა-

უცხოეთი

საზარანგეთი. პარიკის ბულვარზე იყილება პატარა წიგნი, რომელშიც მოთავსებულია „რუსულ-ფრანგული ფრაზები, ოლენდორფის მეოთხედ შედგენილი. ეს წიგნაკები ძლიერ იყილება თურმე. პარიკის ზეზირად სწავლობენ რუსულ ფრაზებს, განსაკუთრებით ისეთებს, რომლებიც ქალებთან სალაპარაკოდ გამოიყენება. რესტორანებში რუსულ ღალატარაკში ვარჯიშობენ. ერთმანეთს საღამო რუსულად აძლევენ.

თეატრებში უკრავენ რუსეთის საერთო საგლობელს, რამდენსაც ფრანგები აღტაცებულის ტაშის ცემით ისმენენ.

სახელოვანი ავტორი ოპერის „ფეატრისა“ ამას ღებო ვარდაცვალა პარიკი. მასთან, იქიდანვე იწყებოდა, რომ მეორე არა ნაკლებ სახელ განთქმული კაცი ფერდინანდ ლე-სიუსი სიკვდილის პირად არის. ცოცხალი იყოს ვერაფერს დროს იფიქრეს საფრანგეთის გამოჩენილმა კაცებმა ამ სოფლის გამოთხოვებამ! იმ დროს, როდესაც მთელი საფრანგეთი აღტაცებულია რუსების მისვლით, თითქოს საგანგებოდ ერთად იხოცებოდნენ: ნაპრეზიდენტლო მარშალი ნეკემაინი, მთავრობა მუსისის დამამეწენებელი კომპოზიტორი გუნოა სამარმევე ფეხი უღვია ზღვების შე-

ლო ჩემს ვარდა ერთი მანეთიც არ ვადა-უხდა, ამ ვაგზით ბრმა შემთხვევის გამო მოკლდა 1500 მანეთამდე შემოსავალი, რომელიც იმის კასსაში შემოვიდა, თუ იქ, ან თუ ნახევარი კიდე დასცალდებოდა.

ჯერ ერთი ეს ვიკითხოთ: ვანა სხვის ვის უნდა ვადახდებოდა თი. მაჩაბლის ვალდები, თუ არ თვითონ თი. მაჩაბელს, რომ ავრე იმუხარება და ისაყვედრებოდა? ვაგონილა ამისთანა ახრებდა ვინდა თუ არა, ჩემი ვალდები ვადახდებოთ, მერე, რომ „დასცალდებოდა“, რომელი სიტყვის ნაწილია? ამისთანა სასაცილო საბუღონე ვე აუგია თავისი ანგარაში როდის-მე, თი. მაჩაბლის მერტსა. ის არ სკრებოდა ვთქვა, — რომილდის ქონება რომ ჩემი ყოფილიყო, ამ ვი-ვგადა-ხში არ ჩავვარდებოდიო. ამ ნატიკის თი. მაჩაბლის „რომ დასცალდებოდას შუა ვანა დიდი მანძილია? „*Еще-ли-не* და *каж-ны-х* კაცმა რომ შემოსავლებია აწეროს, სად წავა!

ერთმა დედაბერამაც ეხლახან შეომჩილა, ჩემს ქმარს რომ ერთი ორი წელიწადი კიდევ დასცალდებოდა, ოთხხუთი თემანი შემოვგივი-რდებოდა, რადგანაც წელიწადში ორჯონ თუმანი ჰქონდა ვამაგირი უბერდებოდა. რაჟი ვნახე რომ საწელიწად დედა-ბერი პატარა თხლად ყოფილა, ამის მერტ რა მეთქობოდა: თქვენ ძალიან ცოტაზედ დარდობთ მეთქი: ათი წელიწადი რომ კიდევ დასცალდებოდა უფრო ბევრი შემოგივიდებოდა მეთქი. ვაცხოვრე მამაშენია, მისხსულსა სინარაულით დედა-ბერმა, თითქო მადანი იზოვია. თი. მაჩაბელსაც ამასვე მეთქობოდა.

ამისთანა ლათიათი ჩის მაქნისია იქ, საცა კითხულობენ: საზოგადო-ფული რომ მიზარე, რატომ აღარავის ვადაცხენო. „რო დასცალდებოდა“, რადგანაც კარგი, მაგრამ აქ ვინ რა შეუშლია რატომ, თავის პატიო-

მეორედელს ფერდინანდ ლესეს. ასეთი საწმეხარო შემთხვევები, უშეკელია ცოტად მაინც ჩრდილს მიყენებს საფრანგეთის საერთო მხიარულებას და აღტაცებს.

ინგლისი. ირლანდიის ჰომარული მომხრეთა და მოწინააღმდეგეთა შორის ომი არა სუსტდება, თუმცა ენ-ლა პარლამენტის კრება არ არის. დეპუტატი კურტნელი (უნინისტი), რომელიც სიტყვა წარმოასთქვა მითინგზედ, იმ აზრისა არის, რომ თვით გლანდორის დას უნდა უხაროდეს ბილლის უარყოფა ლორდთა პალიტიკის-მიერ. პირველად ბილილი საზოგადოებათა პალიტაში უარყოფილ იქნა 1886 წელს. მაშინ გლანდორის დასმაც აღიარა ბილილის უფარვისგამა და ახალი შემთხვევა. ესლო უარყოფილ იქნა ლორდთა პალიტაში იმის გამო, რომ კანონ-პროცედურა მკვიდრი ნიდავი არა აქვსო. კვეტანს ეს ამბავი გულ-გრილად მიიღო და ეტყობა, ბილილის მოწინააღმდეგეთა მხარი უჭირავს. გლანდორისტი უწვიდად არიან. თუმცა ისინი ჰომარულირებულ დარჩებიან, მაგრამ, უშეკელია, ეხლანდლის ბილილის სისუსტეს თვითონვე იგრძობენ და მესამე ახალ კანონ-პროცედურას წარმოადგენენ. მესამედაც რომ უარყოფილ იქნება, გლანდორის მგობრები ურჩევენ, ამ საქმეს თავი ანე-ტენ. ჩემი დასიო, სთქვა ბოლის კურტნელმა, ირლანდიის თვითმმართველობის წინააღმდეგე-კი არ არის,

სან სიტყვისისამებრ, არ უხატობან ვაგზით, რომ ერთი, ორი და სამი თვე კი არა, ბევრი ათიოდე წელიწადი უნდა დასცალდებოდა. მაგრამ აქ, პატარა-ბი, სხვა ფიქრი ჰქონია თი. მაჩაბელი ისე როგორ მოურჩებოდა თავის საკუთარ ვი-ვგადახდას, თავისი მეტერ-მოყვარე ილია კაეკუამდეც შოგ არ ჩაითრიოს, თუ მე მომეცხება რამე, ერთი ორი-ოდე წინწკალიც იმასაც მოვახდებოდა, მეტი არ იქნებოდა. აი ამისათვის რა ღამე-ყარეს მოსდებია:

„მე მოგახსენებთ ბანკების განცხადების ფულზე, ამბობს თი. მაჩაბელი: რაჟი ქართული ვაგზით აღარ იყო, ბანკებმა განცხადება ყველ თვიურწინადად „იგერის“ დაბეჭდვის და ფული „იგერის“ რადექტორს, ლია კაეკუამეს, მი-არჩიოს.“

მაშ ვისთვის უნდა „მეორეთითა“ თუ არ იმ რედაქტორისათვის, რომელსაც თავის ურჩანას თუ ვაგზით-ში შეუკვეთეს განცხადებაც? აქაც თი. მაჩაბელს იმედი ჰქონია, რომ სხვის საკუთნოს აღებენ და იმას მართებენ და, როცა ეს ახირებულად აშლილი საღერელი ვერ მოიკლა, იმდურება და ბილიის საქვეყნოდ, რატომ მე არ მომართვისო. აჟი მოგახსენებო, თი. მაჩაბელი თავისი კანონი დამამეწენ მოუსახავს და რადგანაც ნათქვამია, რომ ყველა ვაგზით რომში მიდისო, ჰკვირობს და წუწუნებს, რატომ ყველა სასკუთნო მე არ მომდისო.

ვაგზით „იგერია“ სუფედა და დღესაც სუფედა თი. მაჩაბლის ლოცვითა და კურთხევით, მაგრამ ქუეთისის ბანკმა თავისი განცხადება სა-ყოველკვირაო „ველში“ დაბეჭდებოდა; იქნობამდე-კი „იგერისში“ იბეჭდებოდა, ფულიც „ველში“ რადექტორს „მართავ.“ ნუ თუ დასაბეჭდობი ფული „იგერის“ უნდა მიუწოდებოდა ვოდა და არა „ველში“ თუ ესეი, ერთი თვითონ თი. მაჩაბელი მიგვგზა-

არამედ არ უნდა ირლანდია ინგლისის ჩამოეცალდოსო. თითქმის ესევე აზრი წარმოასთქვა ლორდ ჩერჩილმა, თუმცა უფრო მეტხელ და მკაცრად. გლანდორის „იონიზმი“-კი უწოდა.

უცხოეთის წმინდი ამბავი

პეტერსბურგის გაზეთი P. H. სხვა-თა შორის ასე ახლოვებს საფრანგეთის შოკის დარწმუნებულსა და მამარ-თულს წარღვს. დაად, ჩვეთა კეთილ-მგობარო, შენ ვაპრადება საფრანგეთის სსხვადა: „ჩვენს დადრეს თქვენსას შეკვეთებო, თქვენ იტყვით—ჩვენს გატანვით, თქვენს ჰსარბოთ—ჩვენს გასარბოთ“ ძაღან კარგი! მამ თქვენ-გოგით ცოტადავინ განსაღება და ჩვენ... ჩვენ უშეტეს დასეს მოგვებო—მოგვებო ამას, რაც შეადგენს ჩვენს ძაღან—თქვენ-გან უნე გამოცხობადეს, ხოლო არა კან-გან არა ვაგასათარგმნებლს—ჩვენს მო-ტეგებო „ნიჩიკოს!“

გამოზიარება ** გ. რუბინშტეინი პეტერსბურგის დაქუანს გაეკუანება, სადაც მთელს ზამთარს დაწევა. ღვა-ზნეგზედ რომ გადარს, თავის აზრებთან გამოიქვებოს ბნ ყინვის ნახარს დას-ტეგდად თავისი სახადა ოპერა „ჩაქისტი“, რომლის დაწერასაც რუბინშტეინი რამ-დენსამე წელს მოუწადა. ეს ოპერა რამ-დენსამე თვისის შემდეგ დაბეჭდვით იქნება, ხოლო წარმოადგენას შესახებ ვერ არა ისმის-და.

ენოს მოკლეობა, რომ აქვალმა ჩვენ ვაგზით „მართავს“ განცხადების ფული, თორემ თი. მაჩაბლის-მებრ, ჩვენს დავითაში ჩაუჭრით, რომ ეგ ზარალი „ველის“ საზოგადოება რაოცა ვაგვიკრდებოთ, მოვითხოვთ ისე, როგორც დღეს თი. მაჩაბელი ითხოვს ილია კაეკუამისგან. ესეც ახალი სოფრანგო პოლიტიკა თი. მაჩა-ბლისა. დმერთო შენით!..

სხვის საკუთნოსაგან ხელის შეტაცება თითქო როგორღაც ეტერებოთ თუ ეტეებოთ თი. მაჩაბელს და ამას თი. მაჩაბელს თავს ანგარაში არ აძლევს. იქ ჰლიმის საზოგადოებას ვადახდებოდა თავისი ვალი და თუ ამას უფარობს მართო იმისათვის, რომ გულ-გრილია და თავს არ შეიღებოს; აქ იმას ისაყვედრებოდა, „იგერის“ საკუთნო ფული ბანკებმა მე არ მომა-რითესო და ეს ოინები ძლიანა ჰკავს თი. მაჩაბელს, რომე-ღამაც „ველის“ რედაქტორი იძლე-ბულ ვაგზად საქვეყნოდ გამოე-ცხადებინა, რომ კასის ვადაღები მო-გვეცა და არ ვგვიბრუნებო. თუ ეს მართალია, სჩანს ამ კასსაში შენახუ-ლი ფულიც საკვირველ „ვაკუკის“ თავისი ჰკონებო, თორემ სხვის კასის ვადაღებოდა რა ხელი ჰქონდა.

ამ სახით, „ვერ ვაგვიგოდა“, ქართველ-ნო, რომ თქვენ ერთი თვე, მაჩაბელი გუგონითა და მართო მისთვის გაუწვიდა ღმერთს თქვენი საზოგადო-ება; თქვენი უწინადად-ვაგზით იმას თვითველი თქვენგანაც: ყველა იმას უნდა მიერთებოდეს, ყველა იმას უნდა უზგანდეს თავის აგლა-ღიდე-ბას, ყველა იმას უნდა შეეწირებოდეს. თი. მაჩაბელს და მართო მისთვის გაუწვიდა ღმერთს თქვენი საზოგადო-ება; თქვენი უწინადად-ვაგზით იმას თვითველი თქვენგანაც: ყველა იმას უნდა მიერთებოდეს, ყველა იმას უნდა უზგანდეს თავის აგლა-ღიდე-ბას, ყველა იმას უნდა შეეწირებოდეს. თი. მაჩაბელს და მართო მისთვის გაუწვიდა ღმერთს თქვენი საზოგადო-ება; თქვენი უწინადად-ვაგზით იმას თვითველი თქვენგანაც: ყველა იმას უნდა მიერთებოდეს, ყველა იმას უნდა უზგანდეს თავის აგლა-ღიდე-ბას, ყველა იმას უნდა შეეწირებოდეს.

რუსიანური სწოდა ხოლმის შესახებ

ოქტომბრის 6-ს ტფილისში ხოლმით ავად გახდა ორი კაცი. ამხვე დღეს მიხივლის საავადმყოფოში გარდაიცვალა ერთი.

ოქტომბრის შვიდს ხოლმით ავად ათარაინ გამხდარა და გუშინ დილით მიხივლის საავადმყოფოში 5 ხოლმით ავადმყოფი იყო.

სამხვედრო საავადმყოფოში ოქტომბრის 7-ს გარდაიცვალა ერთი ხოლმით ავადმყოფი.

ზორჩალოს მარხის სოფელ სარვანში სექტემბრის 30-დამ ოქტომბრის 5-მდე ხოლმით ავად გახდა 14 კაცი და 12 მათგან გარდაიცვალა. დარჩა ორი ავადმყოფი.

იმავე მარხის სოფ. დიდ კიჩინაში ოქტომბრის 5-ს ხოლმით ერთი კაცი გარდაიცვალა.

იმავე მარხის სოფ. პატარა კიჩინაში ხოლმით გარდაიცვალა 1 კაცი.

ბაქოს გუბერნია ოქტომბრის 4-ს ბაქოში ხოლმით ავად გახდა 1 და მორჩა 2.

ოქტომბრის 5-ს ბაქოში ხოლმით ავად გახდა 4, გარდაიცვალა 1.

ქუთაისის გუბერნია ერევანში ოქტომბრის 5 ხოლმით ავად გახდა 1.

სტავროპოლის გუბერნიის სხვა და-

სხვა ალავებში ხოლმით ავად გახდა 8 კაცი, მორჩა ერთი და გარდაიცვალა 2.

გაგონსაღმირი ცნობანი

ჩინური წებო ჩიხა-ლითა. ჩინელებმა დაიდასახნა ასეთის წებოს გაკეთება იფანს, რომელიც ჩინელებს აქვთ. ეს და ავადმყოფს ვატესილ ჭურჭელს, როგორც უნდა იყოს: ქვიას, მამწი-ლოსი, ჭაწმურისა და სხვ. ამ წებოს გაკეთება ჩინელებს საადრეულადაც იყო და კერძოალებმა ან იფანს. ამ ზოლის დროს-კი როგორცდგ გამოაქვარად ეს საადრეულადაც. ჩინური წებოს გაკეთება ძალიან ადვილი ყოფილა:

ახალი 54 წილი დაშლილი გინა, აუ-რავი 6 წილი დაფუქალი შახა. ამის მი-უხებთ 40 წილი გარდაც გათქვიფადა ასხა სახსარს და აურავთ, რომ ყოვე-ლავე ერთმანეთში კარგად ახსდნენ. ამ ცნობით შეგობილანთ დაწებოვით ჭურჭელს. ეს წებო, სოლი ცნობისავე არაა, ცნობა თხელ-გარდაც რომ წაყვას, რომელსაც საგანს, ისე გამოკარგებს, რომ წყალს კვლავ გაქვანჯის ჭურჭელს დადეს, კარდამს რომ წაყვას თანეუბ-სამეურს, სესხათ გამოკარგებს.

გულის თმინთა ძალის არ გატანთ, მერე-კი, როცა გული გავიხეხელდებათ, თითონ იცის.

რა თქმა უნდა, სულ ჩვეულ გულ-მართლობით მოსდის თ. მაჩაბელს, რომ მის უთავრობით დაღუბულ გაზეთის შუადურ მარტო თავის ზარალს ასე უცნაურად ანგარიშობს და ერთის სიტყვითაც საკაროდ არა ხედავს ვაგვასერის ერთი ცნობის ჰქონა ვარდის კონა ან მავიერ ცოტა ოდენად გელიანი.

იქნება მართლა რომ დასკულე-ბოლდ დროგებას, 1500 მანეთი მი-რთველია თ. მაჩაბელს, მაგრამ ეს ზარალი, ცოტად თუ ბევრად, უნდა ახსდომოდნო თ. მაჩაბელს იმ ფული-დამ, რომელიც უზარაოდ დარჩა ხე-ლის მომწვერთავან სექტემბრისამ იან-კოხისა. რაჟი გაზეთი გაუქვდა, ეს ოთხისა თუ მეტი-კულების თვის ფუ-ლი უკან უნდა დაბრუნებინა ხელის მომწვერთავის, თუ მართებულადაც დაეკისებებო, თ. მაჩაბელს-აკი არ დაუბრუნა. ამ სახით, ჩვენმა მაღალ-ხეობაზე მალთა მკურალმა ვეპა-ტონმა შეიტყაუბრა ოთხის თვის ხე-ლის მომწვერთავი ფული მიიღო და უზარაოდ. ეს ფული ისე ცოტა არ არის, რომ კაცმა არაფრად ჩაადგოს და ზარალის ხსენებაზე მაინც ეს სასა-ღურთ არ გასცნოს.

რომ თ. ილია ქაქავაძე უფრო მე-ტად ზედ წაყვას, შოგ ჩათარის საკუთარ ვი-ვაგლასში, თ. მაჩაბელი ასე უმარადიან ეხლა მიკითხვას, — წარმოადგინებ განცხადების ფული ბანკებმა მიართვებს.

იმ უფროსის რედაქტორს, რომელ-საც ორ წელიწადზე მეტი მარტო მე (ქრულ) მე და ან(უ) ვერხობენ, თუ-მაც სასტიკლად დაპირბუდნენ და ასე განხვეტილ ერთხელ იძულებული ვი-ყავ პირ-იქით ჩემს მთავადილისთვის ჩემი დაპირბუდნის (მოთი და ცრემლები ნუ

სასამართლოს მადიანე

გაზეთს „Одес. Нов.“-ს შემდეგ ამბავს სწერენ ხესხონიდან. ხე-რ-ლონის ოლქის სასამართლომ ამას წი-ნად გაარჩია საქმე გლეხის კოლო-ტინისა, რომელიც გამოიმძებლის შე-ცდომის გამო მთელს წელიწადს ცი-ხეში დაიტანდა. საქმე ასე იყო: რამ-დენისამე წლის წინად დნებროვსკის გუბერნიისაში სამი შეიარაღებული კი-კი დაეცა ხაიერის ხსენსა და გა-ძარცვა. ორი მათგანი შეიპყრეს და სასამართლომ მისცეს. ამათში ერთმა სიქვა, ჩემი გვირი ქურავისი არის და დნებროვსკის გუბერნიის სო-ვეტროვსკის მცხოვრები ვარო. ვაგ-ზანეს ამ სოფელში დევრავ-ცნო. მერე სიქვა, ეკატერინოსლავის მე-ტერის სოფ. აფანსიგისკის მცხო-ვრები ვარ და ნამდვილი ჩემი გვირი კალაუნი არისო. ვაგზანეს ამ სო-ფელში და გზანი გიკაც. მის გაქცევის ამბავი გაზეთებში გამოც-ხადეს. რამდენისამე წლის შემდეგ ყუ-ბანის გამოიმძებლეს შიტიკო, რომ უკუბანში სტავროპოლის ერთი კაცი, გვირად კალიუნი, რომელიც ძლი-ერა მავს გაქცულს დამნაშავეს. გა-მომძებლეს ვერე შეიპყრო ეს კა-ლიუნი, მაგრამ ვერე განათავისუფლა, რადგანაც კალიუნი დამნაშავე არ აღმოჩნდა და ეს ამბავი შეატყობინა დნებროვსკის გამოიმძებელს, მაგრამ გამოიმძებელმა ბრძანება ვაგზანეა ყუ-

ნდა? ჩვენ აქ არც კანონიერ ხან-ვა-სულობას ვეფრთხილ უკან, არც ფორმალურს საბუთებს ვიხიბოთ. თ. მაჩაბელს წარმოვიდგინოთ და-ვითრები მაშინდელ აივერისა შემო-სავლ-გასაქალისა და, რაც მოგვს აღმოჩნდეს, მთლიად მიირთავს ჩვენგან. სასყიდლოს შემადგენელს აბოხს აქე-ლდამ სხანს, რომ მარტო ილია ქა-ქავაძე არ შეპიპრებია, სხვანიც უყოფნან. ერთი იმთავანი დაგვის-ხელის მაინც. ეს არ მაქმარა. ილია ქაქავაძე, ამბობს თ. მაჩაბელი, და-ნიშნული იყო იმ კომიტეტის თავ-მჯდომარე, რომელიც ჩემი შველა განიზრახაო, მაგრამ აქედამაც არა ვიხივდი რაო. ეს ისე ითარგმნება, ვითორც ილია ქაქავაძის ცნობილმა ზარმაცობამ დაამარცხა ეს საქმე. ის კი არ აფინდება, რომ აქ თითონ თ. მაჩაბელს ცნობილი სიტუაცეც ვერას იქმნელ, რადგანაც ყველამ, ვისაც-კი მიპირათეს, ეს პასუხისმკე-ტენ ჩვენი საკუთარი ვიღებოც ვერ მოვიწვირობთ და თ. მაჩაბელს ვა-ლოვად ვევალოთ.

სხვათა ვიღებთა შორის, რომლის მოშორებასაც შეპიპრებია სერგეი ექსის თ. მაჩაბელი, ყოფილა მარტოს პრემიის ფულიცო, როგორც ვაგ-ზანეს თითო თ. მაჩაბელი. და ეს ფული ან თუ წელიწადზე მეტია არაგანახებენია. საკვირველია თ. მაჩაბელის ამბავი და ამ ფულებისა. მინამ დაბა ყელთა არ მაგაზრეს, თ. მაჩაბელმა ამ ფულების გამო კინტიც არ დასძრა. ეს მით უფრო საოკარია, რომ ამხვე ხმის ამოღება კაცს ენაზე მოადგებოდა თავის თავად, როცა „მწვერსმა“ რუსთაინისთვის მო-გრივლი ფულზე დაიწყო ლაპარაკი და როცა ამის პასუხად თ. მაჩაბელმა წერალი დაჰპეტდა „მწვერსმე“ და აბდა-უბდას და მთელს სამს ნახევარ-მწვერსის სვეტზე რადაც ლაგა-

მანში, ეგ კაცი ისევ შეიპყრეთ და აქ გამოიმგზავნეთ. ეს ბრძანება შე-ასრულეს. წაიყვანეს კალიუნი და პრეპროვსკი და ციხეში ჩასვეს. არავის ფიქრადაც არ მოსვლია, დარწმუნე-ბულიყო, მართლა გაქცეული ავა-ხაიკი ეს კაცი, თუ არა. ასე განე-ღო მივინა წელიწადმა. ბოლოს სა-სამართლომ საქმე გაარჩია და მთა-ვალ მოწვეთა ჩვენებთა აღმოჩნდა რომ კალიუნი გაქცეული ავახაიკი არ არის. კალიუნი მაშინვე განა-ტესტულეს. და მეტი არაფერი. კა-ლიუნი მთელს წელიწადს ციხეში ამყოფეს, სოჯახსა და საქმეს მართარეს, მის სიხელს ჩრქეტი მოსცეს და მერე გა-მოუცხადეს, შეგობილან წაგებო, ის კაცი არა ხარ, ვისაც ჩვენ დავეგებ-თო...

„მწვერსის“ რედაქტორს: „თქვენს პატივცემულ გაზეთში დაბეჭე-ლი ყოფილა ცნობა (დაბოი სდა სკენს დიდ-კაცობა თითონ არ-კი უკანონო წა-კითხვა), ვითომც დროგება ფულს ავ-როგებდა რუსთაინის ძვლის ასაგებად და ვითომც ამ საქმისთვის ორას თურმე-მე მოვარდებულ იყოს და თანაც კითხულობო, ის ორასი თურმე ამ ამ ფულის გახანდის მოვალეობა ხომ არ მიქისრია მე რო-გორც უკანასკნელ რედაქტორს „დრო-ვისისა“. საჭიროდ ვნახე შეატყობინათ, რომ, როცა განხვერდებოდა მესხმა შე-მოვალეობა ხომ არ მიქისრია მე რო-გორც უკანასკნელ რედაქტორს „დრო-ვისისა“. საჭიროდ ვნახე შეატყობინათ, რომ, როცა განხვერდებოდა მესხმა შე-მოვალეობა ხომ არ მიქისრია მე რო-გორც უკანასკნელ რედაქტორს „დრო-ვისისა“.

განსხვავებული გბილის ექიმი J. O. მრგელი სოლოლაკზე, საკუთ. სახლში №14-16 ვაგდემოფის მიღებს: ლლით 8-დან 12 საათამდე. საღამოთი 4-დან 6 საათამდე. ამირა-უშაშ დოვაში დილის 8 საათიდან ნაშუაღდელს 2 საათამდე. (150-110)

რაჟი საქმე ამხვე მიდგა, ნუ თუ მის მთქმელს ენაზე არ უნდა მოს-დგომოდნო ამის თქმაც: „ეს ხომ ესეა, მაგრამ საკიროდ ვერცე მო-ცხადებო, რომ ჩემთან არის 532 მანეთი ბროსესს პრემიის ფული და იქნება „მწვერსმა“ ამან მისცა მიზეზი საზოგადო ფულის მოკითხვისაო.“ ქეშმარტი მართებულობა ამას ითა-ხოვდა, რომ სხვა არა იყოს რა. ხო-ლია ეს არ იწება თ. მაჩაბელს, ყუ-რი მიიყრუა, იქნება ე ამბავი არა-ვის მოვარდნად და მევე რად დავა-ტეხო ჩემს თავს ხათამდებოთ. ამ სახით, მინამ „მწვერსმა“ მეორე წე-რილით არ მიუთითა და დანა-ყელს არ დაუბრუნა, საკიროდ დანა-ხულ არ იქნება ეს ამბავი ბროსესს პრემიის საფარავიდან ვარდ გამო-სულიყო.

ესლა-კი, როცა მეტი გზა არ არის, ვინც ვერ არს, იძულებული იქნება ამ სავანზე ეთქუ რომ და იმის მაგიერ, რომ მოკლედ მოეჭა, მართალია ვე ფული მე მკამს და ბოლოს ვი-ბილი საზოგადოების წინაშე, რომ ეი-ბომდე ვერ გაავრავდეთ, მოჰყოლია აბდა-უბდას და მთელს სამს ნახევარ-მწვერსის სვეტზე რადაც ლაგა-

კორეს ეღება იმ ჩვეულ წილითა, რომ ამისთანა მიწაც და მიწაც სათა-კილო საქმისაგან ან წამებულის ვიერ-გვირი მოიპოვოს, ან დევ-გმირობის აზრით შეიშინოს და გზა დაგზა-არც მკვდარი დანდოს ვათულებისა-გან და არც ცოცხალი.

Table with 2 columns: Name and Amount. Includes entries like 'გვირგვინი', 'გვირგვინი II', 'გვირგვინი III', etc.

კორეს ეღება იმ ჩვეულ წილითა, რომ ამისთანა მიწაც და მიწაც სათა-კილო საქმისაგან ან წამებულის ვიერ-გვირი მოიპოვოს, ან დევ-გმირობის აზრით შეიშინოს და გზა დაგზა-არც მკვდარი დანდოს ვათულებისა-გან და არც ცოცხალი.

დიდ, ასე, ბატონებო: საზოგადო-ების სახელით ხშირად გულში ხელს იცემენ—ისე კი, რასაკვირველია, რომ არ იტყინონ—ა—ბოლოვად დაფა-შობენ, ასე თვე დაღებულნი ვართ სა-ზოგადოებისათვისო და საზოგადოე-ბის კუთვნილებას. კი ასე ვინც ვი-ცევიან და მერე როგორც შინი ჩემთან მომარტებული შენვე უნდა ხოლო, შენვე უნდა განიხადოთ. ამ სასა-ცოლობას: ამ მჭერად ვახლოვან ჩვენს ჩვენის თვლითვე ვაყურებინებენ, თითქო ყოველ განცხადებას საკუთარს ღირსებისს მოკლებულნი ვიყვენო და იმოდენად გონება მიხდინი, რომ თვე და ბოლო ვერ ვაგვევით ამ წი-ლა-უტულმა ხტომს და მალოყვას.

ლმერობა მშველლობაში მოახაროს თ. მაჩაბელს ის გვირგვინი წამებუ-ლისა; რომელსაც იგი თავის ხელი-თვე იწვევს ხოლმე და თავის ხელი-თვე თავზე დიდამს. ღმერთმა ხეი-რი აჩვენოს, რომ, სავა გინდა და არ გინდა, როცა თავის თავს ხსენებენ, იქ ილია ქაქავაძესაც არ ივიწყებს და ამით ქვეყანას აუწყებს, რომ, თუ სადმე დევ-გმირი თ. მაჩაბელია, იქ მის მამანალოდ ილია ქაქავაძეც უყოფილა.